

3.3.2025

POL-2025-29181

Hallintovaliokunta
Eduskunta

Viite: Lausuntopyyntö Hallituksen esityksestä eduskunnalle rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta (HE 219/2024 vp)

Oulun poliisilaitoksen lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta

Oulun poliisilaitos toteaa rikoslain 6 ja 17 lukujen muuttamisen osalta muutostarpeiden olevan varsin ajankohtaisia erityisesti 2020-luvulla ilmaantuneiden ilmiöiden johdosta. Niin Oulun poliisilaitoksella kuin nähdäksemme muissakin poliisilaitoksissa, olemme havainneet uusia muotoja erityisesti nuorison tekemässä rikollisuudessa sekä jengikulttuurin (mm. Roadman) ihannoinnissa. Poliisivastaisuuden lisäksi uhma poliisin antamia kieltoja ja käskyjä kohtaan on jossain määrin lisääntynyt.

Rikoslain 6 luvun osalta seuraavaa:

Rikoksen tehtyä rotuun, ihonväriin, syntyperään, kansalliseen tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai vammaisuuteen perustuvasta vaikuttimesta taikka niihin rinnastettavasta muusta vaikuttimesta, on tarpeen ja perusteltu rangaistuksen koventamisperuste. Tämä on selkeä viesti teon motiivin erityisestä moitittavuudesta.

Rikosten tekeminen osana rikollisjoukon toimintaa on varsin tarpeellinen muutos, sillä tällä hetkellä epämääräisten rikollisjoukkojen aiheuttamalle uhalle yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle, ei ole vastintyökalua rikosvastuun toteuttamiseksi. Niin ikään rikollisjoukon määritelmän lisääminen lakiin on tarpeen. Hallituksen esityksessä *rikollisjoukolla tarkoitettaisiin vähintään kolmen henkilön muodostamaa tietyn ajan koossa pysyvää yhteenliittymää, jonka toimintaan kuuluu olennaisesti sellaisten rikosten tekeminen, jotka ovat omiaan vaarantamaan yleisten paikkojen järjestystä ja turvallisuutta*. Määritelmä on mielestämme riittävä kattamaan havaitut joukkiot, jotka toimintansa ja siihen kuuluvien yksilöiden toiminnan osalta on selkeä uhka yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Tehdessäsi rikollisen teon osana määritelmään sopivaa joukkiota, olisi se rangaistuksen koventamisperuste. Niin ikään on merkityksellistä, että koventamisperustetta

voidaan soveltaa rikoslajineutraalisti. Rikollisjoukon toteennäyttäminen saattaa kuitenkin olla haastavaa tutkinnallisesti, koska joukolla täytyy olla tietynlainen pysyvä/tietynaikainen yhteenliittymä eikä asia ilmene välttämättä akuutissa tilanteessa poliisitehtävällä. Tutkinnallisesti asia voi selvitä esimerkiksi laite-etsintöjen kautta, joka vaatii työtä ja aikaa.

Nöyryyttämistekojen säätäminen koventamisperusteeksi on niin ikään tarpeellinen korjaus. Nöyryyttämiseen liittyy liki pääsääntöisesti sen kuvaaminen tekijöiden toimesta ja kuvauksen levittäminen sosiaalisessa mediassa tai muutoin. Tällöin kyseeseen tulevat nimikkeinä usein ainakin kunnianloukkaus ja yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen, jotka niin ikään tulisi kyetä sitomaan osaksi nöyryyttämistekoa ja huomioida rangaistuksen koventamisperusteena osaltaan.

Rikoslain 17 luvun osalta rangaistuksen määrääminen alle rikosvastuikäisen käyttämisestä rikoksen tekemiseen on tarpeellinen korjaus. Esitutkintaa ajatellen on kuitenkin syytä arvioida, kuinka paljon teon toteen näyttäminen vaikuttaa alle 15-vuotiaan kehitykseen ja hyvinvointiin. Tällaista tilannetta epäiltäessä näyttö pitäisi hankkia tutkinnallisesti lasta kuulemalla ja jos hän on alle 15-vuotias, niin kuuleminen tulisi toteuttaa videolle.

Oulun poliisilaitos toteaa, että hallituksen esitys HE 219/2024 vp on hyvin ja riittävän seikkaperäisesti kirjattu, eikä katso tarpeelliseksi lausua enempää. Esitykseen kirjatusta lausuntopalautteesta ilmenee lisäksi hyvin, että lakiesityksen valmistelussa on huomioitu aiemmat palautteet sekä tehty tarvittavia täsmennyksiä saatujen palautteiden johdosta.

Arto Autio

Ylikomisario, apulaispoliisipäällikön sijainen

Markus Kiiskinen

Rikosylikomisario

Automaattisesti päivittyvä allekirjoitusfraasi. Älä poista tätä kenttää, jos allekirjoitat asiakirjan sähköisesti.

Oulun poliisilaitos

PL 45, 90101 Oulu

kirjaamo.oulu@poliisi.fi

Puhelin 0295 460 211, Faksi 0295 411 656, poliisi.fi